

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
طرح دوره «اپیدمیولوژی در مامایی، زنان، کودکان و نوزادان»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: اپیدمیولوژی در مامایی، زنان ، کودکان و نوزادان		تعداد واحد: دو واحد نظری (۱۶ جلسه)
گروه هدف: دانشجویان دکترای مامایی		پیش نیاز درس: ندارد
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: گروه مامایی-گروه اپیدمیولوژی		شماره درس:
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر منیره طوسی	مرتبه علمی: استادیار – دکترای بهداشت باروری	گروه آموزشی: مامایی
اطلاعات تماس: • نشانی محل کار: شیراز، میدان نمازی، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)، گروه مامایی • ایمیل: toosim_m@yahoo.com • تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۴۱ • ساعات دسترسی به استاد: ۸-۱۵		

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)
آشنایی با اپیدمیولوژی بیماری های مختلف جهت پیشگیری و کنترل بیماری های واگیر از اهمیت به سزایی برخوردار است. هدف از ارائه این درس، انتقال اطلاعات لازم در مورد اصول اپیدمیولوژی پزشکی، کسب اطلاعات اختصاصی در مورد اپیدمیولوژی برخی از بیماری های شایع در کشور (پیشگیری، علل ایجاد و چگونگی انتشار بیماریها در جامعه) و ارائه اطلاعات اختصاصی در مورد همه گیر شناسی بیماریهای شایع کشور به خصوص در گروه (زنان، کودکان، نوزادان و مادران باردار) و آشنایی با انواع روشهای مطالعه اپیدمیولوژیکی با تاکید بر علل و عوامل موثر در ایجاد و انتشار مشکل و بیماری می باشد. این درس در قالب دو واحد نظری برای دانشجویان دکترای مامایی تدوین شده است. انتظار می رود دانشجویان عزیز علاوه بر آشنایی با مفاهیم کلی اپیدمیولوژیکی و سایر موارد مرتبط در این مقوله و بخصوص اهمیت آن در حیطه بهداشت باروری و سلامت زنان، کودکان، نوزادان و مادران باردار، با مطالعه و پی گیری منظم و رعایت توالی مباحث و مشارکت فعال در بحث ها و انجام به موقع تکالیف تعیین شده و فعالیت های یادگیری، توانایی خود را در زمینه مباحث اپیدمیولوژیکی تقویت نمایند.
اهداف درس
هدف کلی: بالابردن سطح دانش در خصوص اهمیت اپیدمیولوژی برخی از بیماریهای شایع کشور به خصوص در گروه (زنان، کودکان، نوزادان و مادران باردار) و آشنایی با انواع روشهای مطالعه اپیدمیولوژیکی با تاکید بر علل و عوامل موثر در ایجاد و انتشار مشکل، بیماری و اپیدمیولوژی انواع بیماریهای مرتبط با گروههای (زنان، کودکان، نوزادان و مادران باردار) می باشد.

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

- ۱) نحوه بررسی و کنترل انواع اپیدمی ها را شناخته و توضیح دهند.
- ۲) سیر طبیعی بیماری و سطوح پیشگیری را بیان نمایند.
- ۳) غربالگری، نقش آن در کشف بیماری ها و معیارهای غربالگری را بیان نمایند.
- ۴) انواع آزمونهای غربالگری را شناخته و توضیح دهند.
- ۵) انواع مطالعات اپیدمیولوژیک را شناخته و توضیح دهند.
- ۶) انواع مطالعات مقطعی-مطالعه اکولوژیک- مطالعات کارآزمایی بالینی را شناخته و توضیح دهند.
- ۷) انواع مطالعات مورد شاهدهی و مطالعات همگروهی را شناخته و توضیح دهند.
- ۸) انواع خطاهای رایج در مطالعات مختلف را شناخته و توضیح دهند.
- ۹) مفهوم قابلیت اطمینان و مخدوش کنندگی در مطالعات علوم پزشکی را شناخته و توضیح دهند.
- ۱۰) اپیدمیولوژی بیماریهای مهم زنان (عفونی و غیر عفونی) را شناخته و توضیح دهند.
- ۱۱) اپیدمیولوژی بیماریهای مهم نوزادان را شناخته و توضیح دهند.
- ۱۲) اپیدمیولوژی بیماریهای مهم کودکان را شناخته و توضیح دهند.
- ۱۳) اپیدمیولوژی بیماریهای مهم مادران باردار را شناخته و توضیح دهند.
- ۱۴) سند سلامت کشور در برنامه هفتم توسعه را شناخته و آن را تبیین کنند.
- ۱۵) وضعیت آمار ملی در مورد شاخصهای مهم سلامت مادران و کودکان را تبیین کنند.
- ۱۶) اهداف توسعه هزاره (MDGs) و (Beyond MDGs) و اهداف توسعه پایدار (SDGs) را بیان نمایند.
- ۱۷) اهداف مهارتی

- ۱) فراگیر قادر باشد در محیط های بالینی مشکلات و پیچیدگی های بیماری شایع بخصوص در زمینه (مادران و کودکان) و همچنین در شرایط خاص مادران باردار را درک نموده و ریشه یابی و مدیریت نماید.
- ۲) از مستندات و مقالات به روز آثار مرتبط با اپیدمیولوژی، بیماری های شایع در کشور و بیماری های مرتبط با زنان، کودکان و مادران باردار را استخراج و ارائه نماید.

اهداف نگرشی

- ۳) فراگیر باید بتواند اهمیت اپیدمیولوژی و بیماری های شایع بخصوص در گروه مادران و کودکان را درک نماید.
- ۴) فراگیر باید در ارائه خدمات مراقبتی به مادران باردار پرخطر و نوزادان نقش و اهمیت بیماری های شایع و اپیدمیولوژی شیوع و نحوه انتشار، علل و عوامل ابتلا و انتشار آنها را درک و در ارائه خدمات مراقبتی آنها را رعایت نماید.

روش ارائه درس

راهنبرد آموزشی

این درس به صورت یادگیری مشارکتی و به صورت حضوری ارائه خواهد شد.

روش تدریس حضوری

سخنرانی به همراه پرسش و پاسخ، بحث و گفتگو و ارائه کنفرانس کلاسی دانشجویان همراه با بازخورد و نقش هدایتگر استاد

روش تدریس الکترونیکی

به صورت حضوری ارائه خواهد شد.

منابع آموزشی		
(۱) کتب تخصصی اپیدمیولوژی پیشرفته انتشارات ارجمند-آخرین چاپ (۲) آمار بیماری های واگیر، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشتی، مرکز مدیریت بیماری های واگیر، آخرین چاپ (۳) دکتر لئون گوردیس ترجمه دکتر پیمان سلامتی ، دکتر خسرو سبحانیان-دکتر علیرضا فتح الهی-آخرین چاپ		
تجهیزات و امکانات آموزشی		
• ویدئو پروژکتور • وایت برد		
نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجو	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	• حضور فعال و منظم در کلاس، مشارکت فعال در بحث و گفتگوی کلاسی (پاسخ به سوال، شرکت فعال در فرآیند یادگیری)	۱۰ درصد نمره
	• انجام تکالیف محوله به صورت (تهیه و آماده سازی پروژه تحقیقاتی، معرفی مورد و بحث و مشارکت)	۴۰ درصد نمره
ارزشیابی پایانی (ارزشیابی پایان ترم)	• آزمون پایان ترم کتبی (تستی و تشریحی)	۵۰ درصد نمره
جمع کل		۱۰۰ امتیاز (نمره ۲۰)

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه فرمایید

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

گروه هدف: دانشجویان دکترای مامایی			سال ورودی:	زمان ارائه درس: نیمسال دوم		
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه / رسانه
۱			بررسی و کنترل انواع اپیدمی(تعریف اپیدمی، مراحل، انواع اپیدمی ها و جنبه های انتقال بیماری ها، مدل های اپیدمیولوژیک، مبارزه با اپیدمی های فراگیر)	گروه اپیدمیولوژی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضوری
۲			سیر طبیعی بیماری و سطوح پیشگیری (طیف سلامتی، دوره کمون، پیش بالینی، بالینی و همچنین سطوح مختلف پیشگیری شامل نخستین، اولیه، ثانویه، ثالثیه- سطح چهارم)	گروه مامایی		
۳			غربالگری، نقش آن در کشف بیماری ها و معیارهای غربالگری (اهداف غربالگری، مقایسه انواع غربالگری، ملاحظات مربوط به بیماری های واجد شرایط غربالگری)	گروه اپیدمیولوژی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضوری
۴			آزمونهای غربالگری (ارزشیابی آزمون های غربالگری، حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و منفی، دقت آزمون، رابطه شیوع بیماری با ارزش اخباری آزمون مثبت و منفی، خطاهای رایج در غربالگری، ملاحظات مربوط به آزمونهای غربالگری)	گروه اپیدمیولوژی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضوری
۵			معرفی مطالعات اپیدمیولوژیک (معرفی انواع مطالعات اپیدمیولوژی، تعاریف کلی مطالعات اپیدمیولوژی، نحوه طبقه بندی آنها از جنبه های مختلف شامل مطالعات اولیه، ثانویه، مطالعات مشاهده ای، مطالعات مداخله ای)	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضوری
۶			مطالعات مقطعی-مطالعه اکولوژیک- مطالعات کارآزمایی بالینی (تفاوت مطالعات توصیفی و تحلیلی، نحوه انجام مطالعات مقطعی-تحلیلی و توصیفی و مراحل انجام آنها، نحوه انجام مطالعات اکولوژیک و شرایط انجام آنها، انواع مطالعات تجربی، کارآزمایی شاهد دار تصادفی شده و تفاوت آن با کارآزمایی غیر تصادفی، اساس تصادفی کردن در مطالعات تجربی، کورسازی در مطالعات تجربی، مزایا و محدودیت مطالعات تجربی)	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضوری
۷			مطالعات مورد شاهدهی و مطالعات همگروهی {طرح و چارچوب مطالعه مورد شاهدهی، روش تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده در مطالعات مورد شاهد(OR) و طرح و چارچوب مطالعه همگروهی، انواع مطالعات همگروهی (گذشته نگر و آینده نگر)، روش تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده در مطالعات همگروهی و برآورد خطر نسبی، مزایا و محدودیت هر کدام از مطالعات}	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضوری
۸			انواع خطاهای رایج در مطالعات (خطاهای تصادفی و نحوه کاهش آنها در تحقیقات پزشکی، خطاهای منظم و نحوه کاهش آنها در تحقیقات پزشکی، مفهوم اعتبار و ارتباط آن با خطاهای اندازه گیری)	گروه اپیدمیولوژی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضوری

۹	طبق برنامه اداره کل آموزش	مفهوم قابلیت اطمینان و مخدوش کنندگی در مطالعات علوم پزشکی (مفهوم قابلیت اطمینان و ارتباط آن با خطاهای اندازه گیری، چگونگی افزایش روائی و پایایی در اندازه گیری، مفهوم مخدوش کنندگی و اثر آن بر روی ارتباط مشاهده شده بین مواجهه و بیماری، نحوه کنترل اثر متغیرهای مخدوش کننده)	گروه اپیدمیولوژی	دانشکده پرستاری و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی	حضور
۱۰	طبق برنامه اداره کل آموزش	اپیدمیولوژی بیماریهای مهم زنان: (اپیدمیولوژی بیماریهای عفونی-آمیزی زنان، تعریف عفونتهای آمیزی، اپیدمیولوژی عفونتهای آمیزی در جهان، اپیدمیولوژی عفونتهای آمیزی در ایران، روشهای پیشگیری و کنترل عفونتهای آمیزی، فعالیت های توصیه شده در سطح بین الملل عفونتهای آمیزی، نظام مراقبت عفونتهای آمیزی و فعالیت های توصیه شده در سطح ملی در رابطه با کنترل عفونتهای آمیزی)، اپیدمیولوژی بیماری های غیر واگیر زنان و سرطانها	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضور
۱۱	طبق برنامه اداره کل آموزش	اپیدمیولوژی بیماریهای مهم نوزادان (اپیدمیولوژی کم کاری تیروئید نوزادی، فنیل کتونوری، گالاکتوزومی، G6PD deficiency, MSUD, سوء تغذیه نوزادان، کمبود ریزمغذی ها، کلیات و عوامل خطر مهم در نوزادان، وضعیت بیماری در جهان، منطقه مدیترانه شرقی و ایران)	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضور
۱۲	طبق برنامه اداره کل آموزش	اپیدمیولوژی بیماریهای مهم کودکان (بررسی اپیدمیولوژیک بیماری های شایع در کودکان، کزاز، دیفتری، سیاه سرفه، روشهای پیشگیری و کنترل بیماری شایع کودکان، وضعیت بیماری در جهان، منطقه مدیترانه شرقی و ایران)	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضور
۱۳	طبق برنامه اداره کل آموزش	اپیدمیولوژی بیماریهای مهم مادران باردار (بررسی اپیدمیولوژیک بیماری های شایع در مادران باردار، روشهای پیشگیری و کنترل بیماری شایع مادران باردار، وضعیت بیماری مادران در جهان، منطقه مدیترانه شرقی و ایران)	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضور
۱۴	طبق برنامه اداره کل آموزش	سند سلامت کشور در برنامه هفتم توسعه	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضور
۱۵	طبق برنامه اداره کل آموزش	وضعیت آمار ملی در مورد شاخصهای مهم سلامت مادران و کودکان (Morbidity و Mortality) و مقایسه با جهان، منطقه مدیترانه شرقی و ایران)	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضور
۱۶	طبق برنامه اداره کل آموزش	اهداف توسعه هزاره (MDGs) و (Beyond MDGs) و اهداف توسعه پایدار (SDGs)	گروه مامایی	دانشکده پرستاری و مامایی	حضور